

A Ang Katawhan sa Dios sa Egipto (Exodo 1:1-14)

- ❖ Ang ikaduhang basahon ni Moises gitawag og “Exodus” sa Latin tungod sa iyang sulod. Apan sa Hebreo kini gitawag og “**Shemot**” (Mga Ngalan), tungod kay mao kini ang unang mga pulong sa basahon (Exodo 1:1).
- ❖ Kini nga “mga ngalan” mao ang mga anak ni Jacob. Sila usa lamang ka gamay nga grupo nga 70 ka tawo (Gen. 46:26-27; Ex. 1:5). Sa paglabay sa panahon, sila mitubo ug nahimong katawhan nga adunay 600,000 ka mga maglalaban (Ex. 12:37).
- ❖ Ang anak ni Jacob nga si Jose nahimong ministro sa usa ka paraon sa ika-17 nga Dinastiya nga Hyksos—dili Egiptohanon. Sa dihang napildi ang Hyksos, usa ka bag-ong dinastiya ang misugod sa Egipto nga “wala kaila kang Jose” (Ex. 1:7-8).
- ❖ Kini maoy hinungdan sa kalisod sa Israel (Exodo 1:9-14). Apan sa kataposan sa basahon sa Exodo, usab na ang kahimtang: ang Israel nagtigom og pagsimba sa kagawasan atubangan sa presensya sa Dios (Exodo 40:38). Ang pagtulun-an sa basahon klaro: ang Dios ang nagakontrol; magaluwas Siya bisan pa sa imposible nga kahimtang

B Gikan kang Abraham hangtod kang Moises (Genesis 15:13; Exodo 1:8)

- ❖ ng Dios misaad kang Abraham nga ihatag ang yuta sa Canaan, apan miingon usab Siya nga adunay 400 ka tuig nga paghulat (Gen. 15:13-16). Si Moises ug si Pablo midugang og 30 ka tuig niini, gikan pa sa pagtawag sa Haran (Ex. 12:40; Gal. 3:17):
 - Gikan sa pagtawag kang Abram ngadto sa pag-abot ni Jacob sa Egipto: 215 ka tuig
 - Gikan sa pag-abot ni Jacob sa Egipto hangtod sa Exodo: 215 ka tuig
- ❖ Unsaon man nga nakaabot si Jacob sa Egipto? Sa milagroso nga paagi. Bisin pa sa paningkamot sa iyang mga igsoon nga patyon si Jose, siya nahimong punong ministro sa Egipto. Tungod sa iyang katungdanan, nadala niya ang tibuok pamilya.
- ❖ **Panahon sa mga panghitabo:** (ang mga petsa adunay kalikayan)
 - **Ahmose I (1575/1550 BC):** Nakaangkon og kadaugan batok sa Hyksos, mao ang Paraon nga “wala kaila kang Jose” (Ex. 1:8-12)
 - **Amenophis I (1550/1530):** Nagpadayon sa pagpanglutos (Ex. 1:13-14)
 - **Thutmose I (1530/1517):** Nagmando sa pagpamatay sa mga lalaki nga bata (Ex. 1:15-22)
 - **Moises (1530/1410):** Giampon sa anak nga babaye ni Thutmose I, si Hatshepsut
 - **Thutmose II (1517/?):** Sa iyang pagdumala, mikalagiw si Moises (1490)
 - **Hatshepsut (?/1479):** Namatay sa wala pa mobalik si Moises
 - **Thutmose III (1479/1450):** Paraon sa panahon sa Exodo
 - **Amenophis II (1450/1424):** Anak ni Thutmose III, apan dili panganay

C Ang Kadaugan sa Pagkamatinud-anon (Exodo 1:15-22)

- ❖ Ang ika-18 nga dinastiya sa Egipto nagsukol og mga langyaw. Ang Israelita daghan na kaayo (Ex. 1:9-10). Ilang gihimo ang mga lakang sa pagpaubos kanila:
 - Gitagana og mga magmamando aron pugson sila sa pagbuhat sa mga proyekto sa pagtukod (Ex. 1:11)
 - Gipamugos nga mahimong mga ulipon (Ex. 1:13-14)
 - Gipamando nga ipamatay ang mga lalaki nga bag-ong natawo pinaagi sa mga hilot (Ex. 1:15-16)
 - Sa kataposan, gilimud ang pagpangluthang sa mga bata nga lalaki (Ex. 1:22)
- ❖ Apan sa taliwala sa kasakit, mipatigbabaw ang pagkamatinud-anon sa mga hilot nga sila **Shiphrah ug Puah** (Ex. 1:15-19).
- ❖ Wala gitaho ang ngalan sa Paraon, apan ang mga hilot, giila sa kasaysayan. Gikatakda usab ang panalangin sa Dios kanila tungod sa ilang pagkamatinud-anon (Ex. 1:20-21).

D The son of the Nile (Exodus 2:1-10)

- ❖ Ang pulong nga “guwapo” kulang pa sa paghulagway sa bata ni Jochebed (Ex. 2:2). Ang Hebreo nga pulong “tob” (maayo, guwapo, hingpit) maoy gigamit usab sa Dios sa paghulagway sa kahingpitan sa paglalang (Gen. 1:31).
- ❖ Adunay espesyal nga plano ang Dios kaniya. Gisugal sa inahan ang iyang kinabuhi; nabati sa batan-ong babaye ang kalooy; misulti ang bata og kaalam... ug ang magaluwas sa katawhan napreserbar sa kamatayon (Ex. 2:3-7).
- ❖ Wala nato hibalo ang ngalan nga gihatag sa ginikanan, apan ang ngalan nga gihatag sa anak sa Paraon mao ang **Hapimosis (anak sa dios Nilo)**. Apan **siya nagtawag sa iyang kaugalingon og “Mosis”** (anak) (Ex. 2:10).
- ❖ Gikapital sa iyang inahan ang pipila ka tuig nga nag-uban sila (Ex. 2:8-9), nagtudlo kaniya sa pagkahadlok sa Dios. Dako nga buluhaton ang ginikanan, labi na ang mga inahan, sa espiritwal nga pagtudlo sa ilang mga anak.!

E Ang Napakyas nga Magaluwas (Exodo 2:11-25))

- ❖ Gamay ra ang nasulat sa pagkabatan-on ni Moises. Isip posibleng manununod sa trono, nakadawat siya og edukasyon sa militar ug politika (EGW, *Patriarchs and Prophets*, p. 223).
- ❖ Sa wala pa siya mag-40, si Thutmose II giilang Paraon. Misalig si Moises nga panahon na sa kaluwasan sa iyang katawhan. Apan nasayop siya sa pamaagi—iyang gipatay ang usa ka Egiptohanon (Ex. 2:11-12).
- ❖ Ang iyang katawhan wala nagdawat kaniya isip magaluwas (Ex. 2:13-14; Buhat 7:25). Sulod sa pipila ka adlaw, gikan sa halangdon nga pinuy-anan sa palasyo, nahimong usa ka nagatago nga magbalantay (Ex. 2:15-22).
- ❖ **Apan ang Dios wala mibiya kaniya**—bisan sa sayop, nagpadayon ang Dios sa plano alang kaniya.